

Проект!

ЗАКОН ЗА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И ФИНАНСОВИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДРУЖЕСТВА, РЕГИСТРИРАНИ В ЮРИСДИКЦИИ С ПРЕФЕРЕНЦИАЛЕН ДАНЪЧЕН РЕЖИМ И ТЕХНИТЕ ДЕЙСТВИТЕЛНИ СОБСТВЕНИЦИ

Предмет

Чл. 1 Този закон урежда взаимоотношенията между дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, и техните действителни собственици, от една страна, и държавата и нейните органи, от друга.

Принципи

Чл. 2 Взаимоотношенията с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим и техните действителни собственици се основават на следните принципи:

1. Свобода при създаването, учредяването, регистрацията и използването на дружества в юрисдикции с преференциален данъчен режим;
2. Приоритет на държавния и обществен интерес за недопускане на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим до усвояване на публични средства и управление на финансов ресурс в разрез с обществения интерес;
3. Право на държавата да осъществява контрол върху паричните потоци и доходите, репатрирани от местни лица към юрисдикциите с преференциален данъчен режим относно задълженията за заплащане на данъци и други публични вземания.

Забрани

Чл. 3 Дружества регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим не се допускат нито пряко, нито косвено до:

1. участие в процедура за получаването на лиценз за кредитна институция по Закона за кредитните институции или участие в такава институция, независимо от процента на участие и броя на акциите или дяловете, които желае да придобие;
2. участие в процедура за получаването на лиценз за извършване на дейност по Кодекса за застраховането или участие в дружество, което извършва дейност по Кодекса за застраховането, независимо от процента на участие и броя на акциите или дяловете, които желае да придобие;
3. участие в процедура за получаването на лиценз за извършване на дейност като пенсионен фонд по Кодекса за социално осигуряване или участие в такъв фонд, независимо от процента на участие и броя на акциите или дяловете, които желае да придобие;

4. участие в процедура за получаването на лиценз за извършване на дейност като здравно осигурителен фонд по Закона за здравното осигуряване или участието в такъв фонд независимо от процента на участие и броя на акциите и дяловете, които желае да придобие;

5. участие в процедура за получаването на лиценз за извършване на дейност по Закона за публично предлагане на ценни книжа или участие в дружество, което притежава лиценз по този закон, независимо от процента на участие и броя на акциите или дяловете, които желае да придобие.

6. участие в процедура за получаване на концесия или разрешение за търсене и проучване на полезни изкопаеми;

7. участие в процедура по обществени поръчки по Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му, независимо от характера и стойността на обществената поръчка;

8. участие в приватизационни сделки, включително и на общинско имущество;

9. придобиване на държавно или общинско имущество при продажба и/или замяна на държавна и/или общинска собственост;

10. участие в процедура за предоставяне на лиценз по Закона за акцизите и данъчните складове;

11. учредяване или придобиване на участие в професионален спортен клуб, лицензиран от съответната федерация.

12. кандидатстване за приоритетен инвестиционен проект по смисъла на Закона за инвестициите;

13. участие в процедура за предоставяне на лиценз по Закона за енергетиката;

14. участие в процедура за предоставяне на лиценз по Закона за хазарта;

15. участие в процедура за предоставяне на лиценз за търговия със стоки с двойна употреба;

16. участие в процедура за предоставяне на лиценз за мобилен оператор по Закона за съобщенията, съответно придобиване на участие в такъв оператор;

17. участие в процедура за получаване на концесия или възлагане на договор за извършване на дейност по доставяне и/или отвеждане на води;

18. участие в процедура по получаване на концесия или възлагане на договор за извършване на дейност за сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци или за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване;

19. учредяване или придобиване на участие в лице, което кандидатства или е получило лиценз за радио- и телевизионен оператор по Закона за радиото и телевизията;

20. учредяване или придобиване на участие в лице, издател на периодична печатни произведения.

Изключения

Чл. 4 Ограниченията по ал.3 не се прилагат, когато:

1. управителите, директорите или упълномощените удостоверяват с официален документ, заверен и легализиран по съответния ред, че акциите на дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим, се търгуват на регулиран пазар в Република България или друга държава-членка на Европейския съюз;

2. дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим, притежаващо лиценз за фонд за дялови инвестиции, инвестиционен фонд или друга подобна структура е част от икономическа група, чието дружество-майка е местно лице за данъчни цели на държава с която България има влязла в сила СИДДО или влязло в сила Споразумение за обмен на информация;

3. дружеството, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим, е част от икономическа група, чието дружество-майка или дъщерно дружество е българско местно лице и неговите действителни собственици – физически лица са известни.

Последици от представяне на документи с невярно съдържание

Чл. 5 Представянето на документи с невярно съдържание по чл. 4 независимо от административната или наказателната отговорност има следните правни последици:

1. В случаите по чл. 3 ал. 1-5 от закона – отказ за издаване на лиценз, разрешение за извършване на дейност или разрешение за придобиване на участие, съответно отнемането им в случаите, когато са издадени;

2. В случаите по чл. 3 т. 6 – декласиране на кандидата за концесия или получаване на разрешение за търсене и проучване на полезни изкопаеми, съответно прекратяване на договора за концесия или отнемане на разрешението, в случаите когато е издадено;

3. В случаите по чл. 3 т. 7:

а) декласиране на кандидата за участие в процедурата по обществена поръчка;

б) незабавно прекратяване на договора за обществена поръчка без предизвестие, като не се дължи нито връщане на депозита, нито заплащане на извършените работи а получените аванси подлежат на незабавно възстановяване ведно със законната лихва;

в) възстановяване на всички получени суми ведно със законната лихва, ако обществената поръчка е изпълнена, като възложителят на обществената поръчка не дължи компенсации и обезщетения от какъвто и да е характер.

4. В случаите по чл. 3 т. 8 – декласиране на кандидата от участие в приватизационната процедура, а след извършване на сделката – недействителност на сделката, освен ако са изтекли пет години. Недействителността на сделката може да се обяви по искане на всяко заинтересовано лице. В случай на обявяване на недействителност на сделката държавата не дължи връщане на полученото по сделката, нито компенсации и обезщетения от какъвто и да е характер.

5. В случаите по чл. 3 т. 9 – недействителност на продажбата, съответно замяната. Недействителността на продажбата, съответно замяната може да се обяви по искане на всяко заинтересовано лице. В случай на обявяване на недействителност на сделката държавата не дължи връщане на полученото по сделката, нито компенсации и обезщетения от какъвто и да е характер.

6. В случаите по чл. 3 т. 10 – отказ за предоставяне на лиценз, съответно отнемането му в случаите когато е издаден;

7. В случаите по чл. 3, т. 11 – отказ за предоставяне на лиценз на клуба, съответно отнемане на лиценза, в случаите когато е издаден;

8. В случаите по чл. 3, т. 12 – отказ за обявяване на инвестиционен проект като приоритетен, съответно отнемане на статута на проекта обявен като приоритетен;

9. В случаите по чл. 3 т. 13 - 16 – отказ за предоставяне на лиценз, съответно отнемането му в случаите когато е издаден.

10. В случаите по чл.3 т.17 - 18 – декласиране на кандидата за концесия или отказ за възлагане на договор за извършване на дейност, съответно прекратяването им в случаите когато съответните договори са сключени;

11. В случаите по чл.3 т.19 – отказ за предоставяне на лиценз за радио-и телевизионен оператор, съответно отнемане на лиценза, в случаите когато е издаден;

Административно наказателни разпоредби

Чл. 6 (1) Който, представи документи с невярно съдържание за да удостовери обстоятелствата по чл. 4 , ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба в размер от 10 000 до 50 000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал.1 глобата е в размер от 250 000 до 500 000 лв.

Чл. 7 Административните нарушения се установяват от органите на компетентната администрация по чл. 3, а административните наказания се налагат от ръководителя на компетентната администрация или оправомощени от него длъжностни лица.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Дружество“ по смисъла на този закон включва всяко юридическо лице, асоциация, неперсонифицирано дружество и друга структура, получаваща статута си от законодателството на държавата, в която е регистрирано дружеството, без оглед на формата на сдружаване, учредяване, регистрация или друг критерий от подобен род;

2. „Юрисдикции с преференциален данъчен режим“ са тези по смисъла на параграф 1, т. 64 от ПЗР ЗКПО.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. В Данъчно - осигурителния процесуален кодекс (Обн.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Чл. 116 ал. 3 от ДОПК се отменя

2. В § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби са създават нови букви „н“ и „о“ със следното съдържание:

„н) местно и чуждестранно лице, с което местното лице е сключило сделка, ако:

аа) чуждестранното лице е регистрирано в държава, която не е страна - членка на Европейския съюз, и в която дължимият подоходен или корпоративен данък върху доходите, които чуждестранното лице е реализирало или ще реализира в резултат на сделките, е с повече от 60 на сто по-нисък от подоходния или корпоративния данък в страната, освен ако местното лице не представи доказателства, че чуждестранното лице дължи данък, който не е обект на преференциален режим, или че чуждестранното лице е реализирало стоките или извършило услугите на местния пазар; и

бб) държавата, в която е регистрирано чуждестранното лице, отказва или не е в състояние да обмени информация относно осъществените сделки или отношения, когато е налице сключена и влязла в сила международна данъчна спогодба.

За чуждестранно лице по смисъла на тази разпоредба се счита и всяко юридическо лице, без значение местно за Република България или не, върху което контрол упражнява лице, отговарящо на условията по букви „аа“ и „бб“.

За местни лица по смисъла на тази разпоредба се смятат и чуждестранните юридически лица, извършващи дейност в страната чрез място на стопанска дейност и чуждестранните физически лица, реализиращи доходи от източник в страната чрез определена база за сделки, осъществени чрез мястото на стопанска дейност или определената база.

о) собствениците на местното юридическо лице и чуждестранното лице в случаите на б. „н“.

§ 3. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (Обн.) в чл.8, ал.11 се изменя така:

„(11) Неустойки и обезщетения от всякакъв вид, с изключение на обезщетенията по застрахователни договори, начислени от местни юридически лица, местни еднолични търговци или чуждестранни юридически лица и еднолични търговци чрез място на стопанска дейност или определена база в страната в полза на чуждестранни физически лица, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим са от източник в страната.“

§ 4. В Закона за корпоративното подоходно облагане (Обн. ...) в чл. 12 ал.9 се изменя така:

„(9) Неустойки и обезщетения от всякакъв вид, с изключение на обезщетенията по застрахователни договори, начислени от местни юридически лица, местни еднолични търговци или чуждестранни юридически лица и еднолични търговци чрез място на стопанска дейност или определена база в страната в полза на чуждестранни юридически лица, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим са от източник в страната.“

§ 5. Лица, за което се прилагат ограниченията на чл.3 са длъжни да приведат дейността си в съответствие с изискванията на този закон в срок от шест месеца от влизането в сила на този закон. В случай, че лицата не са се привели в съответствие в предвидения срок се прилага чл. 5.

§ 6. Законът влиза в сила от 1 януари 2014 г.

Мотиви

към проект на Закон за икономическите и финансови взаимоотношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим и техните действителни собственици

В последните години световната практиката показва, че дружества, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим се използват не само за агресивно данъчно планиране и укриване на данъци, но в тези дружества се инвестират капитали с неясен произход и придобити от престъпна дейност на международни престъпни и терористични организации.

За противодействие на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане, както и на схемите за агресивно данъчно планиране, в които се използват дружества, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим, Организацията за икономическо сътрудничество (ОИСР) и развитие, Европейския съюз и правителствата от G20 стартираха съвместна машабна програма. Мерките предприети по програмата са за повишаване прозрачността на данъчните системи, стимулиране обмена на информация за данъчни цели между държавите, насърчаване разкриването на информация от юрисдикции с преференциален данъчен режим и силно противодействие срещу юрисдикциите с преференциален данъчен режим, чрез блокиране на възможностите на данъкоплатците за избягване плащането на данъци.

Средствата за постигане на набелязаните мерки са въвеждане на разпоредби в националното законодателство и в двустранните данъчни спогодби за игнориране на всяка изкуствено създадена структура от данъкоплатци, целяща отклонение от данъчно облагане и укриване на данъци.

Разработването на настоящия законопроект е в пряка връзка и следствие от програмата в световен машаб.

Проектът на Закон за икономическите и финансови взаимоотношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим и техните действителни собственици, предлага мерки в две основни направления:

- Въвеждане на забрана за дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим да осъществяват дейности в най-значимите сфери на икономиката или да придобиват дружества, осъществяващи дейност в подобни сфери, които са особено чувствителни от гледна точка на защитата на обществения интерес.

С проекта на закон се забранява дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим да участват в конкурси за обществени поръчки, в приватизационни сделки, в конкурси за получаване на концесии, придобиване на държавно или общинско имущество, в процедури за получаване на лицензии за кредитна институция, застрахователна дейност, хазартна дейност, пенсионен или здравноосигурителен фонд, мобилен оператор, радио- и телевизионен оператор и други. Забранява на дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим да учредява или да участва в лице, издател на периодични печатни произведения в Република България.

- Ефективни мерки за предотвратяване на агресивното данъчно планиране и отклонението от данъчно облагане.
-

Дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим често се използват в схеми за агресивно данъчно планиране и за отклонение от данъчно облагане. Отклонението от данъчно облагане е възможно и чрез сделки с местни лица, както физически,

така и юридически и чрез сделки с лица, които не са установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Противодействието на отклонението от данъчно облагане следва да обхваща всички сделки, както привидните сделки, когато зад тях стоят други прикрити сделки, така и напълно действителните сделки, като отклонението се осъществява чрез цените по сделките, а не чрез реалното или нереалното им извършване.

Дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим се използват за насочване на дохода чрез привидни сделки или сделки с цени отклоняващи се от пазарните, към тези юрисдикции в които не се дължи или се дължи много нисък данък.

С предложените в преходните и заключителни разпоредби на проекта промени в ДОПК се цели усъвършенстване на действащите разпоредби в данъчното законодателство за по ефективно противодействие на агресивното международно данъчно планиране и отклонението от данъчно облагане. С предложените промени се създава възможност съществуващият към момента механизъм за скрито разпределение на печалби и свързаните с него санкции да намери приложение и по отношение на сделките с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Действащия механизъм е неприложим към дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим поради невъзможност за идентифициране на действителните собственици на капитала на тези дружества.

Въпросът всъщност се състои в това, че в общия случай юрисдикциите с преференциален данъчен режим (офшорните зони) препятстват особено силно възможността за установяване на свързаността между лицата, собственици на капитала на местните лица и самите компании в тези юрисдикции. В крайна сметка отклонението от данъчно облагане има своята логика и смисъл най-вече в това съответните съдружници или акционери да получат в свое разпореждане необложени с данъци доходи. В общия случаи противодействието се на отклонението от данъчно облагане, съчетано със скрито разпределение на печалбата, се изразява в отказ на намаляването на данъчната основа на местното юридическо лице и облагане с данък върху дивидента на дохода на другия участник в отклонението, в случая дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим.

Доколкото по отношение на облагането на местното юридическо лице действа защитата на чл. 116 от ДОПК, въвеждаща презумпция, че местното лице и дружеството от юрисдикция с преференциален данъчен режим са свързани лица, за да бъде завършен защитния механизъм по всеобхватен и неутрален за данъчното облагане начин е необходимо да бъде въведена презумпция за свързаност между собствениците на капитала на местното лице и дружеството от юрисдикцията с преференциален данъчен режим. Това ще позволи безпрепятственото прилагане на механизма на облагане на скритото разпределение на печалбата спрямо другата страна в правоотношението, водещо до отклонение, като същевременно ще обхване всички случаи на отклонение и ще запази и поддържа неутралността на данъчното облагане. Освен това действащата презумпция на чл. 116 от ДОПК се прилага само в ревизионно производство, поради което следва да бъде преформулирана в общата разпоредба за свързаните лица, за да се прилага във всички случаи.

При прилагане на този подобрен механизъм би се стигнало при равни други условия до следното облагане:

Корпоративен данък върху отказания разход на местното лице – 10 %

Данък върху дивидента на чуждестранното лице от юрисдикцията с преференциален данъчен режим – 5 %

Санкция за недекларираното скрито разпределение на печалбата – 20 %

Защитата срещу употребата на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим се допълва от правилото, постановяващо, че за лице от юрисдикция с преференциален данъчен режим се смята и всяко юридическо лице, без значение местно или чуждестранно, което е контролирано от дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим. На практика това ще разпростре защитните клаузи за наличие на сделка между свързани лица върху сделки вътре в страната, както и сделки с лица от страни, включително в ЕС, прилагащи на практика преференциални данъчни режими (изключване от облагане на доходи с източник в чужбина), но поради задълженията за обмен на информация относно собствеността – регистрирани със собственици компании от същински юрисдикции с преференциален данъчен режим. На практика това би могло да доведе до изключване от пазара на подобни компании, тъй-като всяко трето лице, търгуващо с тях би се оказало под риск от данъчна регулация поради сделка със свързано лице.